

Spis treści

Wstęp	9
1. Ośrodki odpowiedzialności w przedsiębiorstwach	17
1.1. Wprowadzenie	17
1.2. Organizacja przedsiębiorstw krajowych	17
1.3. Rachunkowość ośrodków odpowiedzialności	21
2. Modele rachunku kosztów	25
2.1. Wprowadzenie	25
2.2. Rachunek kosztów pełnych	26
2.3. Rachunek kosztów zmiennych	26
2.4. Absorpcyjny rachunek kosztów	32
2.5. Ocena przydatności analizowanych modeli rachunku kosztów	33
2.6. Wielostopniowy i wieloblokowy rachunek kosztów i wyników w centrach odpowiedzialności	34
3. Mierniki oceny efektywności działania	40
3.1. Wprowadzenie	40
3.2. Analiza odchyleń od budżetu	41
3.3. Inne miary oceny wykonania zadań w centrach odpowiedzialności	41
3.3.1. Stopa zwrotu z zainwestowanego kapitału – <i>ROI</i>	43
3.3.2. Nadwyżka zysku – <i>RI</i>	46
4. Metody ustalania cen	50
4.1. Wprowadzenie	50
4.2. Optymalna cena sprzedaży	51
4.2.1. Metoda graficzna	53
4.2.2. Rachunek kosztów końcowych	55
4.3. Kosztowe formuły cen	55
4.3.1. Koszty całkowite plus marża	55
4.3.2. Techniczny koszt wytworzenia plus marża	56
4.3.3. Koszty zmienne plus marża	57
4.3.4. Koszty plus zysk od kapitału	60
4.3.5. Koszty relewantne – dolne granice cen	60
5. Ceny transferowe. Charakterystyka i typologia cen transferowych	63
5.1. Wprowadzenie	63
5.2. Struktury organizacyjne i zarządzanie kosztami	65
5.3. Kryteria i warunki stosowania cen transferowych	67

5.4. Rodzaje cen transferowych	69
6. Ceny transferowe na poziomie ceny rynkowej	72
6.1. Wprowadzenie	72
6.2. Cena rynkowa w przypadku konkurencji doskonałej	73
6.3. Cena rynkowa w przypadku konkurencji niedoskonałej	74
6.4. Skorygowana cena rynkowa	76
7. Cena transferowa według formuły podział marży brutto	77
7.1. Wprowadzenie	77
7.2. Procedura ustalania ceny transferowej	78
7.3. Pomiar efektywności działania	79
7.4. Inne procedury ustalania ceny transferowej	80
8. Cena transferowa według formuły koszty plus narzut marży	83
8.1. Wprowadzenie	83
8.2. Procedura ustalania narzutu marży	84
8.3. Wady i zalety formuły <i>koszty plus narzut marży</i>	85
9. Ceny transferowe umowne i podwójne	86
9.1. Wprowadzenie	86
9.2. Cena transferowa = cena rynkowa	88
9.3. Cena transferowa = koszty zmienne	90
9.4. Cena transferowa = cena umowna (wynegocjowana)	92
9.5. Ceny transferowe = ceny podwójne	93
9.6. Koszty utraconych korzyści	95
10. Cena transferowa według formuły koszty plus utracone korzyści	97
10.1. Wprowadzenie	97
10.2. Formuła cenowa	99
10.3. Wady i zalety formuły <i>koszty plus utracone korzyści</i>	104
11. Cena transferowa według formuły koszty krańcowe	105
11.1. Wprowadzenie	105
11.2. Optymalna cena transferowa w przypadku braku rynku zewnętrznego na półprodukt i konkurencji doskonałej na produkty	107
11.3. Optymalna cena transferowa w przypadku braku rynku zewnętrznego na półprodukty i konkurencji niedoskonałej na produkty	113
11.4. Optymalna cena transferowa w przypadku rynku o konkurencji doskonałej na półprodukty	115
11.4.1. Decyzje menedżerskie w przypadku, gdy cena transferowa jest wyższa od kosztów krańcowych	116
11.4.2. Decyzje menedżerskie w przypadku, gdy cena transferowa jest niższa od kosztów krańcowych	118
11.4.3. Decyzje menedżerskie w przypadku, gdy cena transferowa jest równa kosztom krańcowym	120
11.5. Optymalna cena transferowa w przypadku rynku o konkurencji niedoskonałej na półprodukty	121
12. Ceny transferowe dla centrum kosztów	125
12.1. Wprowadzenie	125
12.2. Ceny transferowe na podstawie rzeczywistych całkowitych kosztów wytworzenia	126
12.3. Ceny transferowe na podstawie rzeczywistych zmiennych kosztów wytworzenia	127
12.4. Ceny transferowe na podstawie standardowych kosztów wytworzenia	128
13. Generalna reguła kształtowania ceny transferowej	130
13.1. Wprowadzenie	130
13.2. Generalna reguła dla centrów zysku	131
13.3. Generalna reguła dla centrów kosztów	131
13.4. Ceny transferowe w przypadku niewykorzystanych zdolności produkcyjnych	132
13.5. Ceny transferowe w przypadku wykorzystanych zdolności produkcyjnych	134

14. Organizacja i pomiar efektywności działania w przedsiębiorstwach wielonarodowych	137
14.1. Wprowadzenie	137
14.2. Organizacja przedsiębiorstw wielonarodowych	137
14.3. Mierniki oceny efektywności działania	140
15. Ceny transferowe w przedsiębiorstwach wielonarodowych	145
15.1. Wprowadzenie	145
15.2. Polityka kształtowania cen transferowych	145
15.3. Zróźnicowanie systemów podatkowych a ceny transferowe	148
15.3.1. Dostawca	149
15.3.2. Odbiorca	150
15.3.3. Całe przedsiębiorstwo	151
15.4. Ocena efektywności działania a ceny transferowe	152
15.4.1. Dostawca	153
15.4.2. Odbiorca	154
15.4.3. Całe przedsiębiorstwo	154
15.5. Taryfy celne a ceny transferowe	157
15.5.1. Dostawca	157
15.5.2. Odbiorca	159
15.5.3. Całe przedsiębiorstwo	160
15.6. Wpływy budżetowe a cena transferowa	161
16. Kształtowanie cen transferowych w przedsiębiorstwach wielonarodowych w warunkach inflacji	162
16.1. Wprowadzenie	162
16.2. Ceny transferowe w przypadku takiego samego poziomu inflacji w kraju dostawcy i w kraju odbiorcy	162
16.3. Inflacja wyższa w kraju dostawcy niż w kraju odbiorcy	163
16.3.1. Dostawca	163
16.3.2. Odbiorca	165
16.3.3. Całe przedsiębiorstwo	166
16.3.4. Ocena efektywności działania a ceny transferowe	167
16.4. Inflacja wyższa w kraju odbiorcy niż w kraju dostawcy	168
17. Kształtowanie cen transferowych w przedsiębiorstwach wielonarodowych w zależności od poziomu kursu walut	170
17.1. Wprowadzenie	170
17.2. Rachunek wyników i ocena efektywności działania przy stałym kursie walut	170
17.3. Rachunek wyników i ocena efektywności działania po zmianie kursu walut	172
17.3.1. Korekta ceny transferowej po zmianie kursu walut	174
17.4. Rachunek wyników i ocena efektywności działania po zmianie kursu — umocnienie waluty lokalnej	177
17.4.1. Korekta ceny transferowej po zmianie kursu walut	177
18. Praktyka światowa w zakresie polityki cen transferowych	180
18.1. Wprowadzenie	180
18.2. Ceny transferowe w Stanach Zjednoczonych i Japonii	181
18.3. Ceny transferowe w innych krajach	183
19. Praktyka polska w zakresie polityki cen transferowych	187
19.1. Wprowadzenie	187
19.2. Cel i metodyka badań	187
19.3. Charakterystyka badanej próby	188
19.3.1. Wielkość i wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw	189
19.3.2. Ośrodki odpowiedzialności	191
19.4. Polityka kształtowania cen transferowych	193
19.5. Kontrola cen transferowych przez administrację podatkową	197

19.6. Mierniki oceny działalności ośrodków odpowiedzialności	197
20. Ceny transferowe w podmiotach powiązanych – punkt widzenia Urzędu Skarbowego	200
20.1. Podmioty powiązane	200
20.2. Ceny transferowe – punkt widzenia Urzędu Skarbowego	201
20.2.1. Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej	202
20.2.2. Metoda ceny odprzedaży	202
20.2.3. Metoda rozsądnej marży	203
20.2.4. Metoda zysku transakcyjnego	205
20.3. Warunki porównywalności transakcji	206
20.4. Porównanie formuł stosowanych przez urzędy kontroli skarbowej i podmioty gospo- darcze	207
20.5. Ceny transferowe w orzecznictwie NSA	208
Zakończenie	209
Bibliografia	213